

Aanbesteding: Managed Detection and Response

Aanbestedende Dienst: Gemeente Den Haag

Referentie: -

Toelichting:

Ref.nr.   **Onderwerp:**
2   Bijlage 2 niet aanwezig

Vraag:

In de selectieleidraad wordt gesproken over het gebruik van Bijlage 2 als format voor de referentieopdrachten, echter is bijlage 2 niet gepubliceerd op Tendered. Kunt u deze bijlage toevoegen?

Antwoord:

Bijlage 2 is toegevoegd aan de Aanbestedingsdocumenten. Tevens is het maximum aantal A4 voor Deel 2 van Bijlage 2 (Selectie criterium 3: Bekwaamheid op basis van referentie) aangepast naar een maximum woordenaantal van 3500 woorden. Bij een overschrijding van het maximum aantal woorden, worden de overschrijdende woorden niet meegenomen in de beoordeling.

Beantwoord op: 16-02-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.   **Onderwerp:**
3   Aansprakelijkheidsverzekering

Vraag:

Aanbestedingsleidraad, paragraaf 7.1 Eis A.
Aanbestedende dienst vraagt hier naast het overleggen van een geldig verzekeringscertificaat ook om bewijs van premiebetaling. Als onderdeel van een multinationale organisatie worden verzekeringen bij Gegadigde op groepsniveau geregeld waarbij de betaling niet door de Nederlandse landenorganisatie wordt geregeld. Wij verzoeken u deze laatste eis te laten vallen. Het verzekeringscertificaat is voor dit doel het gebruikte bewijsmiddel voor afdekking van bedrijfsrisico's en dit kunnen wij u desnoods per ommegaande overleggen. Graag uw akkoord op ons verzoek.

Antwoord:

Het bewijs van premiebetaling is in de gerectificeerde Selectieleidraad als bewijsstuk komen te vervallen.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Proces

Ref.nr.

4

Onderwerp:

Kwaliteitsmanagement

Vraag:

Aanbestedingsleidraad, paragraaf 7.3 Eis D – Kwaliteitsmanagement
In plaats van de meer generieke ISO9001 certificering, maakt Gegadigde gebruik van ISO20000 certificering omdat wij van mening zijn dat voor ons type organisatie dit meer zegt over de kwaliteit van onze dienstverlening dan het generieke ISO9001. Doorgaans delen klanten deze mening. Kunt u bevestigen dat voor u ISO20000 certificering een passend equivalent is voor ISO9001?

Antwoord:

Het is aan de Aanmelder om bij Aanmelding aan te tonen of een andere certificering of een ander bewijs een passend equivalent is. In het kader van transparantie en het niet onnodig willen uitsluiten van geïnteresseerde partijen, hebben wij wel reeds de gelijkwaardigheid van de ISO20000 geëvalueerd. Kijkend naar de scope van de certificering is ISO20000 geen equivalent aan ISO9001. Echter is het wel een zeer nuttige certificering als onderdeel van kwaliteitsmanagement. Aanmelder dient daarom te motiveren hoe zij naast het gebruik van ISO20000 invulling geeft aan de andere aspecten/componenten van ISO9001, zodat de bewijzen als geheel gelijkwaardig zijn aan een ISO9001 certificering. Deze motivatie dient bij de Aanmelding te worden gevoegd, waarna de gemeente zal beoordelen of de invulling inderdaad gelijkwaardig is.

Beantwoord op: 18-02-2022**Label:** Proces**Ref.nr.**

6

Onderwerp:

Maximumaantal woorden selectiecriteria

Vraag:

In plaats van een maximum aantal A4 per selectie criterium wordt met een maximum aantal woorden gewerkt.

Antwoord:

Selectie criterium 1 wordt aangepast naar een maximumaantal van 1000 woorden. Selectie criterium 2 wordt aangepast naar een maximumaantal van 3500 woorden. Selectie criterium 3 wordt aangepast naar een maximumaantal van 3500 woorden.

Bij een overschrijding van het maximum aantal woorden, worden de overschrijdende woorden niet meegenomen in de beoordeling. Deze aanpassingen worden in een nieuwe versie van de Selectie leidraad gepubliceerd na de deadline voor het stellen van vragen van maandag 21

februari 12:00.

Beantwoord op: 16-02-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
7

Onderwerp:
Reeds aanwezige (security)oplossingen

Vraag:

In hoofdstuk 2.1 op pagina 8 stelt de opdrachtgever dat: “Bij de implementatie wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds aanwezige (security) oplossingen binnen Gemeente Den Haag”.

Graag zouden wij een volledig overzicht ontvangen van de op dit moment reeds in gebruik zijnde (security)oplossingen binnen Gemeente Den Haag.

Antwoord:

De achterliggende gedachte van deze passage in paragraaf 2.1 is dat de MDR-oplossing in zijn kern inpasbaar/flexibel dient te zijn. Hierbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling om een securityoplossing zoals (bijvoorbeeld) endpoint protection als onderdeel van de scope van de MDR-dienstverlening te implementeren. De gemeente gaat er vanuit dat er gekoppeld kan worden met een groot aantal verschillende 'gangbare' security producten, waarbij het landschap van de gemeente momenteel dusdanig in transitie/beweging is dat de dienst flexibel moet kunnen inspelen op veranderingen in de IT-omgeving. De reeds in gebruik zijnde (security) oplossingen zullen tijdens de dialoogrondes nader besproken worden. Hierbij wordt de kanttekening gemaakt dat dit gedurende de contractlooptijd aan verandering onderhevig zal zijn en dat de aangeboden oplossing hier flexibel op moet kunnen inspelen.

Beantwoord op: 18-02-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
8

Onderwerp:
Beoordelingscommissie

Vraag:

Welke rollen zijn in de beoordelingscommissie vertegenwoordigd?

Antwoord:

Zoals in de Selectieleidraad aangegeven, bestaat het beoordelingsteam voor de beoordeling van de Aanmeldingen uit zowel inhoudsdeskundigen als inkoopdeskundigen. Concreet gaat het hierbij om de volgende rollen:
- Securityconsultant (2x)

- Solution Architect Security
- Monitoringspecialist Control Centre Gemeente Den Haag
- Contractmanager
- Inkoopdeskundige (procesbegeleiding, beoordeelt niet inhoudelijk)

Beantwoord op: 18-02-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

9

Onderwerp:

Kerncompetentie 3

Vraag:

De gevraagde incident response dienstverlening vindt vaak voor een korte periode plaats. Bent u bereid om voor deze referentie de minimale looptijd van 12 maanden te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom deze eis blijft staan?

Antwoord:

Het daadwerkelijk uitvoeren van incident response diensten vindt uiteraard plaats gedurende een korte periode. Echter, het uitvoeren van incident response diensten maakt veelal wel onderdeel uit van de scope van een langdurig contract. Er wordt hier dus concreet bedoeld: een overeenkomst met een minimale looptijd van 12 maanden (waar incident response diensten onderdeel van uitmaakt), waarbij ten minste eenmaal een beroep is gedaan op deze diensten (naast de structureel ingerichte/uitgevoerde monitoring en SOC dienstverlening).

Beantwoord op: 18-02-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

10

Onderwerp:

Contractwaarde

Vraag:

Waarop is de contractwaarde van € 2.700.000 gebaseerd?

Antwoord:

De contractwaarde is gebaseerd en berekend conform de hiervoor geldende richtlijnen uit de Aanbestedingswet 2012.

Beantwoord op: 18-02-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

11

Onderwerp:

Aanwezige (security)oplossingen

Vraag:

Er staat aangegeven dat zo veel mogelijk gebruik moet worden gemaakt van de reeds aanwezige (security)oplossingen. Kunt u aangeven van welke (security)oplossingen Gemeente Den Haag al gebruikmaakt? Hiermee kunnen wij een beter beeld krijgen of de gevraagde dienstverlening bij ons past.

Antwoord:

De achterliggende gedachte van de desbetreffende passage in paragraaf 2.1 is dat de MDR-oplossing in zijn kern inpasbaar/flexibel dient te zijn. Hierbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling om een securityoplossing zoals (bijvoorbeeld) endpoint protection als onderdeel van de scope van de MDR-dienstverlening te implementeren. De gemeente gaat er vanuit dat er gekoppeld kan worden met een groot aantal verschillende 'gangbare' security producten, waarbij het landschap van de gemeente momenteel dusdanig in transitie/beweging is dat de dienst flexibel moet kunnen inspelen op veranderingen in de IT-omgeving. De reeds in gebruik zijnde (security) oplossingen zullen tijdens de dialoogrondes nader besproken worden. Hierbij wordt de kanttekening gemaakt dat dit gedurende de contractlooptijd aan verandering onderhevig zal zijn en dat de aangeboden oplossing hier flexibel op moet kunnen inspelen.

Beantwoord op: 18-02-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
12

Onderwerp:

Bijlage 4 - Strategisch beleidskader Informatieveiligheid 2019-2026
Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD)

Vraag:

Is de verwachting dat de Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD) periodiek de te leveren dienst zal beoordelen op kwaliteit van de geleverde dienst? Zo ja, binnen welke kaders zal dit plaatsvinden?

Antwoord:

Ja, de Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD) zal de dienst periodiek beoordelen. Deze audit wordt uitgevoerd op basis van zowel interne als externe kaders, zoals de general IT-controls en ENSIA audit, waaronder de DigiD-audit.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

Onderwerp:

13 Bijlage 4 - Strategisch beleidskader Informatieveiligheid 2019-2025 - Beleid

Vraag:

Uit het beleid valt op te maken dat alle medewerkers van de gemeente getraind worden in het gebruik van beveiligingsprocedures. Welke rol wordt verwacht van de leverancier van de uitgevraagde dienst bij het opleiden van medewerkers ten aanzien van de uitgevraagde dienst? Dient personeel bijvoorbeeld aanvullend opgeleid te worden om bewust te zijn van welke monitoringdiensten de omgeving in de gaten houden en/of hoe zij zelf verdachte situaties kunnen melden?

Antwoord:

De expertise/de MDR-oplossing (use cases en de uitwerking hiervan) kan betrokken worden bij bewustwordingscampagnes, bijvoorbeeld in het kader van phishing/social engineering. Het gaat hierbij zowel om het herkennen van verdachte situaties als het melden van deze situaties. Hiernaast is het gewenst dat specifieke medewerkers van Gemeente Den Haag (Expertise Centrum Security, Control Centre en eventueel (afgevaardigden van) de beheerteams) een toelichting krijgen op (de inrichting van) de MDR-dienstverlening.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

14

Onderwerp:

Bijlage 4 - Strategisch beleidskader Informatieveiligheid 2019-2024 - beveiligingsvoorziening

Vraag:

Zal de uitgevraagde dienst vallen onder de basis beveiligingsvoorziening, of zal deze dienst worden ingezet voor een beperkt aantal systemen waaraan hogere eisen gesteld worden?

Antwoord:

De dienst zal vallen onder de basis beveiligingsvoorziening en moet voor alle typen (informatie)systemen kunnen worden ingezet. Het gaat hier ook om hoger geclassificeerde (informatie)systemen.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

15

Onderwerp:

Bijlage 4 - Strategisch beleidskader Informatieveiligheid 2019-2022 - 1.2.1. - Hack The Hague event

Vraag:

Welke rol verwacht de gemeente Den Haag dat de uitgevraagde dienst zal spelen in het Hâck The Hague event?

Antwoord:

Gemeente Den Haag verwacht een proactieve rol van de Opdrachtnemer bij Hâck The Hague, waarmee tevens de effectiviteit van de MDR-dienstverlening wordt aangetoond.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

16

Onderwerp:

Bijlage 4 - Strategisch beleidskader Informatieveiligheid 2019-2022 - 1.2.1.

Vraag:

Welke rol verwacht de gemeente Den Haag dat de uitgevraagde dienst zal spelen in het speerpunt bewustwording/awareness?

Antwoord:

De expertise/de MDR-oplossing (use cases en de uitwerking hiervan) kan betrokken worden bij bewustwordingscampagnes, bijvoorbeeld in het kader van phishing/social engineering. Het gaat hierbij zowel om het herkennen van verdachte situaties als het melden van deze situaties. Hiernaast kunnen rapportages / gemelde security incidenten bijdragen aan het thema 'bewustwording' binnen de beheerorganisatie van Gemeente Den Haag.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

17

Onderwerp:

Bijlage 2 - Format referentieopdracht - Logdata

Vraag:

Mag logdata van Gemeente Den Haag verzameld worden voor analyse in een SOC buiten Nederland, maar binnen de Europese Unie?

Antwoord:

Zoals opgegeven in paragraaf 9.2 (voorgenomen gunningscriteria) wordt van de Inschrijver verwacht dat hij gebruik maakt van een eigen Security Operations Center, met 24/7 beschikbaarheid, binnen de Europese Economische Ruimte. Het is hierbij toegestaan om data te verwerken/op te slaan binnen de EU of een van de andere landen binnen de EER. Incidenteel en in overleg met de opdrachtgever kan hier vanwege beschikbare expertise

elders van worden afgeweken.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. **Onderwerp:**
18 Bijlage 2 - Format referentieopdracht Deel 1 kentallen

Vraag:

Het opgeven van kentallen kan voor onze referent als vertrouwelijke informatie worden gezien en is voor hen wellicht niet gewenst om te delen. Ziet Gemeente Den Haag het achterwege laten van deze informatie als een knock-out criterium voor de Selectiefase?

Antwoord:

Met betrekking tot kerncompetenties 1 en 2 dient binnen 'Deel 1: Voldoen aan geschiktheidseis ' van bijlagen 2A en 2B de vergelijkbaarheid van de referentie aangetoond te worden door 'aan te vinken' welke (minimaal 2) kengetallen overeenkomen met de referentie. Dit is een minimum geschiktheidseis die als knock-out criterium geldt. Het opgeven van de exacte aantallen onder 'Deel 2: Selectiecriteria 3: Bekwaamheid op basis van referenties' komt in de gerectificeerde versie van het 'Format referentieopdracht' te vervallen. In plaats van het opgeven van aantallen heeft u in het nieuwe format de mogelijkheid om tekstueel toe te lichten op welke vlakken u de referentie gelijkwaardig acht. Het kan hier dus ook gaan om andere aspecten dan de opgegeven kengetallen. U kunt dit naar eigen inzicht invullen.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. **Onderwerp:**
19 Bijlage 2 - Format referentieopdracht Deel 1

Vraag:

"Gemiddelde omzet per jaar". Deze informatie is vertrouwelijk en wil onze referent waarschijnlijk niet delen. Ziet Gemeente Den Haag het achterwege laten van deze informatie als een knock-out criterium voor de Selectiefase?

Antwoord:

Nee, dit is geen knock-out criterium. In de gerectificeerde versie van het 'Format referentieopdracht' komt deze vraag te vervallen.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
20

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - 2.1 contractwaarde

Vraag:
Is de ingeschatte contractwaarde inclusief of exclusief benodigde security tooling licenties?

Antwoord:
De contractwaarde is gebaseerd en berekend conform de hiervoor geldende richtlijnen uit de Aanbestedingswet 2012. Dit betekent concreet dat de berekening van het totaalbedrag gebaseerd is op "de geraamde waarde van een overheidsopdracht op het totale bedrag" (en hiermee ook de benodigde licenties).

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
21

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - 8.1.3 eigenaarschap

Vraag:
Heeft Gemeente Den Haag de wens om zelf eigenaar te worden c.q. blijven van de licenties voor bestaande en toekomstige security tooling?

Antwoord:
Het is binnen deze vraag niet geheel duidelijk of er wordt bedoeld op licenties ten behoeve van de MDR-dienstverlening of ook om andere licenties voor randvoorwaardelijke/bestaande security tooling (zoals EDR en NDR). De Gemeente Den Haag wenst met de managed dienstverlening zoveel mogelijk ontzorgd te worden. Licenties voor de MDR-dienstverlening (en het beheer van de licenties) worden bij voorkeur geleverd door de Inschrijver. Gemeente Den Haag wenst eigenaar te blijven van de reeds aanwezige licenties voor (randvoorwaardelijke) security tooling.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
22

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Managed Detection and Response - 8.1.3 security tooling

Vraag:
Welke security tooling is al beschikbaar en wordt al gebruikt binnen Gemeente Den Haag?

Antwoord:

De reeds in gebruik zijnde (security) oplossingen zullen tijdens de dialoogrondes nader besproken worden. Gemeente Den Haag gaat er vanuit dat er gekoppeld kan worden met een groot aantal verschillende 'gangbare' security producten, waarbij het landschap van Gemeente Den Haag momenteel dusdanig in transitie/beweging is dat de dienst flexibel moet kunnen inspelen op veranderingen in de IT-omgeving.

Beantwoord op: 03-03-2022**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

23

Onderwerp:

Selectieleidraad Gemeente Den Haag - operationele intelligence

Vraag:

Heeft de gemeente Den Haag reeds operationele intelligence voorhanden en verwacht de gemeente Den Haag dat de leverancier deze informatie opneemt om dreigingen sneller te kunnen detecteren? Denk hierbij aan intelligence van bijvoorbeeld het NCSC, security meldpunt of vergelijkbare publiek /private aanbieders.

Antwoord:

Gemeente Den Haag heeft verschillende (openbare en gesloten) operationele threat intelligence bronnen. Dit zal gedurende de dialoogrondes nader besproken worden.

Beantwoord op: 03-03-2022**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

24

Onderwerp:

Selectieleidraad Gemeente Den Haag - 7.2 Pag 21 - Beheer

Vraag:

Zijn de smartphones en tablets in eigen beheer van de gemeente Den Haag, of betreffen dit Bring-your-own-Device (BYOD) apparaten die eigendom zijn van de medewerkers zelf?

Antwoord:

Smartphones en tablets (zoals bedoeld in het overzicht met kengetallen) zijn in eigen beheer van de Gemeente Den Haag. Daarnaast worden er uiteraard ook BYOD-devices gebruikt door medewerkers van de Gemeente Den Haag. Deze zijn niet meegenomen in deze aantallen.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
25

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - 7.2 Pag 21 - type Cloud

Vraag:
Wat voor type Cloud gebruikt de gemeente Den Haag? (Private/Public /Shared/On-prem/Off-prem)

Antwoord:
Gemeente Den Haag heeft momenteel een hybride omgeving, met zowel een private cloud als een on-premise/off-premise datacenter-omgeving. Hiernaast wordt gebruik gemaakt van public cloud/SaaS diensten.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
26

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - 7.2 Pag 21

Vraag:
Is er capaciteit en functionaliteit beschikbaar om op de thin clients security oplossingen uit te rollen?

Antwoord:
Dit zal gedurende de dialoogrondes nader besproken worden.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
27

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Art. 7.2 Ontwikkelingen

Vraag:
De wereld van Security Operation Centers, MDR en de inzet van cloud is continu in ontwikkeling, zo ook de laatste 3 jaar. Houdt u als selectiecommissie rekening met het feit dat een dienstverlener u, op basis van geleerde lessen uit het verleden, de dienst anders zou aanbieden dan bij de referentie?

Antwoord:
Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. De

daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoofase. De Aanmelder heeft wel mogelijkheid om deze afwegingen onder de aandacht te brengen in zijn visie op MDR (selectiecriteria 2).

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
28

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Hoofdstuk 4.3 Aanmelding

Vraag:

Wordt van aanbieder verwacht dat precies 1 referent wordt aangedragen of mag dit een combinatie van meerdere referenten zijn?

Antwoord:

Volgens de gerectificeerde versie van de Selectieleidraad mag u per kerncompetentie één referent opgeven. Het referentieformat is nu ook uitgesplitst per kerncompetentie. U mag dus (maximaal) drie referenten gebruiken.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
29

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Managed Detection and Response - MDR-oplossing

Vraag:

Wie beheert de reeds beschikbare MDR-oplossing voor de gemeente Den Haag? Betreft dit een andere leverancier of is dit in beheer bij beheerpartij die onderdeel is van de gemeente Den Haag?

Antwoord:

De reeds aanwezige MDR-dienstverlening van Gemeente Den Haag betreft een extern beheerde oplossing. Deze oplossing zal vervangen worden door de MDR-oplossing voortkomend uit deze aanbesteding.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
30

Onderwerp:
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - MDR-oplossing

Vraag:

Over welke MDR-oplossing beschikt de gemeente Den Haag reeds?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 29.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

31

Onderwerp:

Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Kader

Vraag:

Heeft de gemeente een specifiek kader om 'noemenswaardige incidenten' te identificeren, of is het aan de dienstverlener om te bepalen wat 'noemenswaardige incidenten' zijn?

Antwoord:

De gemeente beschikt over een kader omtrent prioriteitstelling van incidenten. In de onboarding kan dit verder geduid/gedetailleerd worden ten aanzien van de MDR-dienstverlening, onder meer op basis van de specifieke expertise van de Opdrachtnemer. Daarnaast zal dit gedurende de looptijd op basis van inzichten vanuit de dienstverlening nog kunnen wijzigen. De geleverde dienstverlening dient hier flexibel mee om te kunnen gaan.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

32

Onderwerp:

Selectieleidraad Gemeente Den Haag - Typen IoT-devices

Vraag:

Welke typen IoT-devices bestaan er binnen het netwerk van de gemeente Den Haag?

Antwoord:

Het gaat hierbij onder meer om zogenaamde 'smart city hubs'. Meer informatie hierover is terug te vinden op <https://smartcity.denhaag.nl/>. Hiernaast valt te denken aan camera's, verkeers(management)systemen, bruggen en tunnels, en mogelijk ook fysieke toegangscontrolesystemen (deuren en poortjes). Monitoring van deze devices betreft echter een wens voor een latere fase in de (door)ontwikkeling van de MDR-dienstverlening. De primaire focus ligt op de monitoring van de IT-omgeving. Gemeente Den Haag wenst later (gezamenlijk met de MDR-leverancier) te kijken naar de (on)mogelijkheden omtrent monitoring van (I)IoT-devices.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 33   **Onderwerp:**
Selectieleidraad Gemeente Den Haag - lokaal (security) team

Vraag:
Is er een lokaal (security) team binnen de gemeente Den Haag waarmee de dienstverlener kan dan wel dient te werken alvorens te schakelen met gespecialiseerde (beheer)teams? Of wordt van de dienstverlener verwacht zelfstandig te opereren binnen de security context?

Antwoord:
De dienstverlener wordt geacht eventuele incidenten aan te melden bij de beheerteams/ICT Servicedesk/Manager van Dienst. Indien er sprake is van een high prio incident kan het Expertise Centrum Security betrokken worden bij de analyse en mitigatie van het incident.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 34   **Onderwerp:**
Uitgesloten van mededinging

Vraag:
Worden er security oplossingen bij voorbaat uitgesloten van mededinging ?

Antwoord:
Nee, er zijn geen security oplossingen die op voorhand worden uitgesloten van mededinging. De Opdrachtgever verwacht een oplossing die aansluit bij het volwassenheidsniveau en de ambitie van de Gemeente Den Haag, als ook de landelijke richtlijnen/adviezen voor de lokale overheid (denk hierbij onder meer aan richtlijnen omtrent digitale spionage).

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Juridisch

Ref.nr. 35   **Onderwerp:**
Response acties

Vraag:
In hoeverre worden response acties van de Opdrachtnemer verwacht en waar ligt de scheiding van verantwoordelijkheid ?

Antwoord:

Dit onderwerp zal besproken worden tijdens de dialoogrondes. Op hoofdlijnen gelden hierbij de volgende richtlijnen: De Opdrachtnemer wordt geacht om binnen het SOC te bepalen welke response acties van toepassing zijn bij een specifiek security alert. De Opdrachtnemer brengt de gemeente 24/7 telefonisch op de hoogte indien er sprake is van een high prio incident. Voor overige noemenswaardige incidenten dient een incident gemeld te worden, welke wordt uitgezet bij de betreffende beheerpartij van Gemeente Den Haag. Deze incidenten dienen voorzien te zijn van een advies t.a.v. de mitigatie. Verdere analyse/mitigatie van het incident zal door de beheerpartij worden uitgevoerd, waarbij de expertise van de Opdrachtnemer kan worden ingeschakeld indien dit gewenst is. Hiernaast is de Opdrachtnemer verantwoordelijk voor het onderhouden van de procedures omtrent Automated response en het aandragen van voorstellen ten behoeve van de (door)ontwikkeling van de SOAR capabilities. Tot slot kan de Opdrachtnemer gevraagd worden deel te nemen aan het high prio incident response team (zoals bedoeld in het component 'Incident response dienstverlening').

Beantwoord op: 03-03-2022**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

36

Onderwerp:

IT Infrastructuur

Vraag:

Vanuit technisch standpunt wordt een algemeen beeld gegeven van de IT infra van de gemeente Den Haag met daarbij een vrij ruim te interpreteren wens mbt de oplossing. Wordt dit gedetailleerder toegelicht in een volgende fase ? (bv te ondersteunen OS, cloud providers, OT devices,...)?

Antwoord:

Correct. Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. Dit komt later ter sprake in de dialoofase.

Beantwoord op: 03-03-2022**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

37

Onderwerp:

Referenties

Vraag:

Wat is het minimale aantal MDR licenties dat de referent moet afnemen om gezien te worden als een soort gelijke omgeving als die van de Gemeente

Den Haag?

Antwoord:

Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden omdat het licentiemodel per MDR-oplossing kan verschillen. Om de gelijkwaardigheid van de referentie (ten aanzien van de geschiktheidseis) aan te tonen kan primair gebruik gemaakt worden van de opgegeven kengetallen. Hiernaast heeft u de ruimte om de gelijkwaardigheid van de oplossing in de selectiecriteria nader te motiveren.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
38

Onderwerp:
Referenties

Vraag:

Mag de referent qua oplossing en omvang gelijk zijn en hoeft het niet perse een referentie bij de (centrale) overheid te zijn ?

Antwoord:

Ja. De referentie dient qua omvang gelijkwaardig te zijn aan de Gemeente Den Haag (hetgeen tot uiting komt in opgave van de 'van toepassing zijnde kengetallen' en hoeft geen betrekking te hebben op de publieke sector/ (centrale) overheid.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
39

Onderwerp:
Referenties

Vraag:

Zijn internationale referenties toegestaan ?

Antwoord:

Ja. Internationale referenties zijn toegestaan.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
40

Onderwerp:
Referenties

Vraag:

Is het akkoord als de referent wordt aangeleverd door de onderliggende partij ? (derden, zijnde niet de hoofdaannemer)

Antwoord:

Dit is akkoord. Wel is het aan de hoofdaannemer om deze referentie in te dienen via TenderNed. Ook is de hoofdaannemer verplicht om de derde in te zetten gedurende de opdracht, voor het onderdeel waarvoor zij een beroep op deze derde doet. U dient dit correct aan te geven op het UEA, conform paragraaf 4.3.3 van de Selectieleidraad.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
42

Onderwerp:

Contractwaarde

Vraag:

Is de geschatte opdrachtwaarde voor 4 jaar of inclusief de optionele +1+1 ?

Antwoord:

De geschatte opdrachtwaarde is inclusief de optionele 1+1 jaren.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Contract

Ref.nr.
43

Onderwerp:

Governance

Vraag:

Met het oog op Governance; Hoe groot is het security team van Gemeente Den Haag en welke rollen/competenties zijn hierbinnen beschikbaar?

Antwoord:

Het security team binnen Gemeente Den Haag kent verschillende rollen /competenties. Het gaat hierbij onder meer om Security Specialisten, Information Security Officers, de Concernadviseur en de Chief Information Security Officer.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
44

Onderwerp:

Smartphones/tablets

Vraag:

Zijn de smartphones/tablets onderdeel van een mobile device management oplossing of volledig unmanaged?

Antwoord:

De smartphones/tablets zijn onderdeel van een mobile device management oplossing.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

45

Onderwerp:

Incident response

Vraag:

Vanwege corona heeft gegadigde in 2020/2021 veel Incident Response volledig remote uitgevoerd voor haar klanten waarbij het remote-aspect nagenoeg geen nadelige gevolgen had. De voordelen waren wel merkbaar in de vorm van geen reistijd, sneller kunnen opstarten en eenvoudiger de juiste kennis voor korte momenten betrekken in een IR-traject. Hoe kijkt Gemeente Den Haag tegen fysieke "boots on the ground" en virtuele "boots on the ground" nu dat we ongevraagd in een pandemie gemerkt hebben dat remote collaboration prima mogelijk is?

Antwoord:

Virtuele "boots on the ground" kan nuttig zijn om snel te kunnen schakelen bij een security incident. De praktijk heeft ons echter ook geleerd dat er (met name binnen de gemeentelijke organen) behoefte bestaat aan fysieke "boots on the ground". Virtuele ondersteuning kan dus zeker van toepassing zijn, maar de Opdrachtnemer dient ook de mogelijkheid te bieden om binnen redelijke tijdstermijnen fysiek op locatie aanwezig te kunnen zijn.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Uitvoering

Ref.nr.

46

Onderwerp:

Certificeringstraject

Vraag:

Is het voor de partijen die een focus op innovatie hebben, maar nog geen certificeringstraject hebben (kunnen) doorlopen, mogelijk om dit te starten na gunning en een bewijs van certificering binnen 12 maanden na gunning aan te leveren?

Antwoord:

De leverancier kan conform paragraaf 7.3 andere bewijzen inzake 'gelijkwaardige maatregelen' gebruiken om aan geschiktheidseisen D en E te voldoen. Deze maatregelen dienen vergelijkbaar te zijn met de ISO9001 en de ISO27001. De leverancier dient te motiveren hoe invulling wordt gegeven aan de aspecten/componenten van deze ISO-certificeringen en dient aan te tonen hoe deze gelijkwaardig zijn aan de desbetreffende ISO-certificering. Deze motivatie dient bij de Aanmelding te worden gevoegd, waarna de gemeente zal beoordelen of de invulling inderdaad gelijkwaardig is.

Beantwoord op: 18-02-2022

Label: Juridisch

Ref.nr.

47

Onderwerp:

Selectieleidraad Hfds 7.1 blz 20 Economische en financiële draagkracht Eis B.

Vraag:

Inschrijver maakt gebruik van de accountantsverklaring uit het geconsolideerde jaarverslag van haar moedermaatschappij. Ziet Aanbestedende dienst het gebruik van deze geconsolideerde jaarrekening als een beroep op draagkracht als in Deel II-C van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (hetgeen zou betekenen dat ook de moedermaatschappij een UEA moet overleggen)? Of gaat Aanbestedende dienst ermee akkoord dat in de bewijsfase de accountantsverklaring met 403-aansprakelijkheidsverklaring als "eigen" bewijs van Inschrijver overlegd wordt?

Antwoord:

De Gemeente Den Haag gaat akkoord met een aansprakelijkheidsverklaring indien de moedermaatschappij zich hierin garant stelt voor haar dochteronderneming. In dat geval is er er geen aparte UEA benodigd.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

48

Onderwerp:

Selectieleidraad Hfds 4.3.2 blz 14 Ondertekening Aanmelding

Vraag:

Inschrijver maakt gebruik van een eigen volmacht ter onderbouwing van de tekenbevoegdheid. De volmacht is afgegeven door de in het uittreksel van KvK vermelde gemachtigde. Gaat u hier mee akkoord?

Antwoord:

Het is akkoord om een eigen volmacht ter onderbouwing van de tekenbevoegdheid te gebruiken. Deze volmacht dient dezelfde lading te dekken als de volmacht zoals deze is aangeboden in de aanbestedingsdocumenten. U draagt hiertoe bij gebruik van een eigen format zelf de verantwoordelijkheid.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

49

Onderwerp:

Referentie

Vraag:

Veel klanten willen niet als referent optreden gezien het vertrouwelijke karakter. Zo is het bijvoorbeeld extreem lastig om een referent voor de IR-competentie te vinden. Veel organisaties willen niet genoemd worden of optreden als referent. Inschrijver stelt voor om indien het niet mogelijk is referent te vinden waarbij de bedrijfsnaam genoemd mag worden deze anoniem te beschrijven. Is dit akkoord?

Antwoord:

Aangezien een referentie in beginsel traceerbaar dient te zijn, is het niet mogelijk om een referentie anoniem aan te leveren. Zoals aangegeven in paragraaf 4.2.1 van de Selectieleidraad worden de door de Gegadigde verstrekte gegevens vertrouwelijk behandeld. Deze specifieke informatie kan ook nooit (verplicht) openbaar gemaakt worden in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Vertrouwelijke details (zoals het specifieke incident waarop de IR-dienstverlening betrekking had) worden hiernaast niet uitgevraagd.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

50

Onderwerp:

Referentie

Vraag:

1. De inschrijver moet door het beschrijven van een referentieopdracht bekwaamheid met het leveren van MDR-dienstverlening aantonen waarbij de opdrachtgever verschillende competenties heeft gedefinieerd. Kan de opdrachtgever bevestigen dat het toegestaan is om per competentie een individuele referentie in te leveren? Zo hoeft het niet per definitie zo te zijn dat alle competenties aanwezig zijn bij één referent.

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 28.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
52

Onderwerp:
Bijlage 1 Uniform Europees Aanbestedingsdocument, Deel V

Vraag:

In het UEA bij Deel V staat dat De ondernemer hoeft uitsluitend informatie te verstrekken wanneer de aanbestedende dienst of aanbestedende entiteit de objectieve en niet-discriminerende criteria of regels heeft vastgesteld die moeten worden toegepast om het aantal gegadigden dat tot indiening van een inschrijving of tot een dialoog zal worden uitgenodigd, te beperken. Het navolgende geldt uitsluitend voor niet-openbare procedures, mededingingsprocedures met onderhandeling, concurrentiegerichte dialogen en innovatiepartnerschappen. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat Deel V van het UEA niet hoeft te worden ingevuld? Indien dit wel het geval is, wat moet hier dan worden ingevuld.

Antwoord:

U mag zelf bepalen of u besluit Deel V leeg te laten of dat u hierin expliciet aangeeft hoe u voldoet aan de uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria. Wij beoordelen u er niet op. Indien de gemeente op dit vlak vragen heeft, zullen we na indiening een verduidelijkingsvraag stellen.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr.
53

Onderwerp:
Selectieleidraad 4.3.1., pagina 14 - Taal

Vraag:

Selectieleidraad 4.3.1., pagina 14 - Taal, waar u aangeeft dat alle overige informatie in de Nederlandse taal dient te worden opgeleverd. Gegadigde maakt onderdeel uit van beursgenoteerd concern. Om deze reden is het verzekeringscertificaat opgesteld in de Engelse taal. Is het toegestaan om het verzekeringscertificaat, op eerste verzoek, op te leveren in de Engelse taal?

Antwoord:

Ja, het is toegestaan om het verzekeringscertificaat, op eerste verzoek, op te leveren in de Engelse taal. Het verzekeringscertificaat dient uiterlijk 15 kalenderdagen na verzoek te worden aangeleverd.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

54

Onderwerp:

Selectieidraad paragraaf 4.3.1. pagina 14 - Taal

Vraag:

Selectieidraad paragraaf 4.3.1. pagina 14. Taal, waar u aangeeft dat alle overige informatie in de Nederlandse taal dient te worden opgeleverd. Gegadigde maakt onderdeel uit van beursgenoteerd concern. Om deze reden zijn de jaarverslagen opgesteld in de Engelse taal. Is het toegestaan om de jaarverslagen, op eerste verzoek, op te leveren in de Engelse taal? Immers, het is ook toegestaan om Engelstalige jaarverslagen te deponeren bij de Kamer van Koophandel.

Antwoord:

Ja, het is toegestaan de accountantsverklaring over de jaarrekening, op eerste verzoek, op te leveren in de Engelse taal. De accountantsverklaring dient uiterlijk 15 kalenderdagen na verzoek te worden aangeleverd.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

55

Onderwerp:

Selectieidraad paragraaf 9.2, pagina 32

Vraag:

Selectieidraad paragraaf 9.2, pagina 32. U stelt dat Gegadigde forensisch onderzoek moet kunnen uitvoeren. Betekent dit dat u verwacht dat Gegadigde binnen Nederland een forensische vergunning van het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft? (Dit laatste zou het aantal Aanmelders sterk beperken en bovendien dient onzes inziens vanuit security oogpunt forensisch onderzoek per definitie te worden uitgevoerd door een onafhankelijke derde partij.)

Antwoord:

Als voorlopig gunningscriterium is opgenomen dat de MDR-dienstverlener de mogelijkheid biedt om forensisch onderzoek uit te voeren. We realiseren ons dat het hanteren van deze behoefte als knock-out criterium tot onnodige uitsluiting kan leiden. Gemeente Den Haag wenst dan ook gedurende de dialooffase te kijken hoe deze behoefte ingevuld kan worden vanuit de MDR-leverancier (bijvoorbeeld door het opnemen van een retainer voor diensten van een derde partij).

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr. 56   **Onderwerp:** Selectieleidraad paragraaf 9.2, pagina 31

Vraag:
Selectieleidraad paragraaf 9.2, pagina 31. Het SOC van Gegadigde moet zich binnen de EER bevinden. Mogen wij ervan uitgaan, dat de gevraagde MDR dienstverlening dus in het Engels geleverd mag worden? M.a.w. hoe kijkt u aan tegen de taal die Gegadigde binnen zijn dienstverlening hanteert?

Antwoord:
De taal die wordt gehanteerd bij levering van de MDR-dienstverlening betreft primair de Nederlandse taal. Hier kan in enkele gevallen in overleg van afgeweken worden.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 57   **Onderwerp:** Selectieleidraad paragraaf 9.1

Vraag:
Worden de dialoogrondes met elke Dialoogpartner afzonderlijk gehouden of zijn het gezamenlijke sessies?

Antwoord:
De dialoogrondes worden met elke dialoogpartner afzonderlijk gehouden. In totaal gaat het per geselecteerde gegadigde dus om 4 individuele dialoogsessies.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Proces

Ref.nr. 58   **Onderwerp:** Selectieleidraad 7.2, pagina 21

Vraag:
Selectieleidraad 7.2, pagina 21. Soms spreekt u over het overleggen van één referentieopdracht, soms is er sprake van 'referentieopdrachten'. Is er maximaal één referentieopdracht vereist of mogen er meerdere opgegeven worden die samen voldoen aan de vereiste kerngetallen en kerncompetenties?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 28.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 59
Onderwerp: Selectieleidraad 4.3.3

Vraag:

U geeft aan dat Gegadigde in de selectiefase al moet aangeven of er gebruik gemaakt gaat worden van onderaannemers. In de navolgende rondes wordt meer informatie gedeeld waarnaar Gegadigde tot andere inzichten kan komen om een juiste oplossing aan te bieden. Gaat u akkoord dat Gegadigde in een latere fase nog onderaannemers toevoegt? Indien ja, hoe wenst u dat Gegadigde dit aan u kenbaar maakt?

Antwoord:

We maken hierin onderscheid tussen onderaannemers op wie u een beroep doet om te voldoen aan de geschiktheidseisen (de onderaannemers die u opvoert onder IIC van de UEA) en onderaannemers op wier draagkracht u geen beroep doet (de onderaannemers die u opvoert onder IID van de UEA). De onderaannemers die u opvoert als 'de onderaannemers op wie een beroep gedaan wordt om te voldoen aan de geschiktheidseisen' moet u inzetten tijdens de uitvoering van de overeenkomst overeenkomstig het deel van de opdracht waarvoor u een beroep op deze onderaannemer(s) doet. U mag deze onderaannemers niet veranderen of uitwisselen. Voor de onderaannemers die u vrijwillig inzet mag u zelf beslissen, hier leggen wij geen verdere restricties op. U kunt ze bijvoorbeeld nu uit de opgave weglaten en later tijdens de uitvoering van de overeenkomst en/of tijdens de dialoog alsnog als onderaannemer aan uw samenwerking toevoegen.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Proces

Ref.nr. 60
Onderwerp: Selectieleidraad paragraaf 4.1.2.

Vraag:

Selectieleidraad paragraaf 4.1.2. U geeft aan dat u het concept overeenkomst en inkoopvoorwaarden deelt in de gunningsfase. In paragraaf 9.1 geeft u aan dat contractuele en juridische aspecten tijdens de dialoogrondes besproken wordt. Kunt u de stukken delen voor de dialoogrondes, zodat wij het een en ander al met u kunnen bespreken in de dialoogronde? Deelt u dan ook de verwerkersovereenkomst?

Antwoord:

De voor de dialoogrondes benodigde informatie zal na selectie van de vier dialoogpartners (met de betreffende dialoogpartners) gedeeld worden. Per

dialogogronde worden vooraf de agendapunten gecommuniceerd en wordt aangegeven hoe de dialogopartner zich kan voorbereiden op de sessie. Hierbij zullen tevens eventuele relevante stukken (zoals een verwerkersovereenkomst) worden gedeeld.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Contract

Ref.nr.

61

Onderwerp:

Selectieleidraad paragraaf 2.4

Vraag:

Selectieleidraad paragraaf 2.4. U geeft aan dat u een maand voor het einde van de looptijd van het contract mee zult delen of u de overeenkomst wilt verlengen. Deze notificatieperiode is zeer kort en staat niet in verhouding tot de omvang van de dienstverlening en de impact op de organisatie van Gegadigde. Kunt u deze notificatieperiode verlengen tot 6 maanden?

Antwoord:

De Gemeente Den Haag is bereid deze voorwaarde aan te passen. Tijdens de dialogogronde kan bepaald worden wat voor beide partijen een passende termijn is.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Contract

Ref.nr.

62

Onderwerp:

9.2 Gunningscriteria

Vraag:

Is het correct dat tijdens de selectiefase nog geen prijsopgave wordt verwacht van de Aanmelders? De selectieleidraad specificeert immers dat beantwoording van de gunningscriteria plaatsvindt tijdens de dialoofase, wanneer de contractuele aspecten aan bod komen.

Antwoord:

Dit is correct. Een prijsopgave vormt onderdeel van de inschrijving in de gunningsfase. Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt/ zal worden aangeboden. In dit stadium wordt derhalve geen prijsopgave verwacht. Overigens vindt de beantwoording van de gunningscriteria plaats tijdens de gunningsfase i.p.v. tijdens de dialoofase (als onderdeel van de inschrijving).

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Proces

Ref.nr.

63

Onderwerp:

9.3 Uitsluitingsvoorwaarden

Vraag:

M.b.t. 9.3. De hier benoemde audit is zeer algemeen geformuleerd en zou zo ver kunnen gaan dat wij u toegang dienen te verlenen tot onze kantoorlocaties of inzage dienen te geven in onze dossiers of administratie. Dit is voor ons onacceptabel, aangezien we daarmee mogelijk in strijd handelen met geldende wet- en regelgeving en mogelijk ook met geheimhoudingsverplichtingen jegens andere cliënten. Bovendien zijn onze beveiligingsmaatregelen en -systemen adequaat en voldoen aan de normen die in onze sector gelden. Wij zijn ISO 27001 gecertificeerd, hetgeen de bepalingen van een auditclausule overbodig maakt. Wij kunnen u geen toegang geven tot onze beveiligingsmaatregelen en -systemen, omdat daarmee het risico van een "lek" of "hack" door mogelijk misbruik door derden die bekend raken met die maatregelen en systemen juist toeneemt. Los van het bovenstaande kan het uitvoeren van dit toezicht door de opdrachtgever in strijd komen met de geheimhoudingsplicht die wij als organisatie in acht moeten nemen ten aanzien van onze administratie en onze overige cliëntendossiers.

Antwoord:

In paragraaf 9.3 wordt gesteld dat de Inschrijver op verzoek inzage dient te geven in de maatregelen die zij genomen heeft om te voldoen aan de BIO en de AVG, zodat Gemeente Den Haag dit aantoonbaar kan maken indien dit in het kader van een audit benodigd zou zijn. Hierbij kan gedacht worden aan een audit door de Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD) of een externe auditor (TPM). Hoewel deze voorgenomen uitsluitingsvoorwaarde in dit stadium nog vaag geformuleerd is, zal dit verzoek nooit in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving en/of geheimhoudingsverplichtingen. Hiernaast zal deze voorgenomen uitsluitingsvoorwaarde nader besproken worden in de vierde dialoogronde, welke in het teken staat van de contractuele en juridische aspecten. Deze voorwaarde wordt dus nog verder besproken en vormgegeven.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Juridisch

Ref.nr.

64

Onderwerp:

7.3 Eis D/E

Vraag:

M.b.t. paragraaf 7.3 worden uitsluitingsvoorwaarden opgesomd. T.a.v. deze auditrechten zijn wij in het algemeen terughoudend, omdat deze vaak heel

ruim zijn omschreven en daarbij zijn onze beveiligingsmaatregelen en -systemen adequaat en voldoen aan de normen die in onze sector gelden. Is dit voldoende?

Antwoord:

Geschiktheidseis D is komen te vervallen. Geschiktheidseis E omtrent informatiebeveiliging blijft wel gehandhaafd. Het is aan de Aanmelder om bij Aanmelding aan te tonen hoe zij aan deze geschiktheidseis voldoen.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Juridisch

Ref.nr.

65

Onderwerp:

7.1 Eis A

Vraag:

M.b.t paragraaf 7.1, eis A, op grond van voor accountantsorganisaties gebruikelijke contractuele afspraken met de verzekeraar, is het ons niet toegestaan derden (waaronder cliënten) inzage te geven in de verzekeringspolis of individuele polisvoorwaarden. Als alternatief kunnen wij een verklaring van de verzekeraar overleggen waarin staat dat wij afdoende verzekerd zijn en dat wij onze premie hebben betaald. Is dit voldoende?

Antwoord:

Dit is voldoende. Het bewijs van premiebetaling komt in de gerectificeerde Selectieidraad als bewijsstuk te vervallen en is dus niet langer van toepassing.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Juridisch

Ref.nr.

66

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Wat is de verhouding van de verschillende (belangrijkste) technologieën binnen GDH betreffend het IT landschap? Kunt u bevestigen dat uw focus op Microsoft services en producten ligt?

Antwoord:

Gezien de gekozen procedure (concurrentiegericht dialog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in

de dialoofase. Gemeente Den Haag kan echter bevestigen onder meer gebruik te maken van Microsoft en open source georiënteerde producten.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

67

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Zoals u weet maakt de Nederlandse overheid veel gebruik van internationaal talent op het gebied van informatiebeveiliging (cyber), wordt van alle contactpersonen en analisten verwacht dat deze Nederlands sprekend zijn en alle vastlegging tevens in het Nederlands is?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 56.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Uitvoering

Ref.nr.

68

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

De Gemeente Den Haag is één van de gemeenten die zelf voorop loopt in de digitale transformatie onder de gemeenten. U vraagt naar een referentie van 12 maanden, maar deze zijn gezien uw positie beperkt. Hoe ziet u dat zelf?

Antwoord:

De referentie hoeft geen betrekking te hebben op de (lokale) overheid. Zoals aangegeven in de Selectieleidraad is het voor de referentie van belang dat deze qua 'scope van monitoring' vergelijkbaar is met Gemeente Den Haag. Er worden hierbij geen eisen gesteld t.a.v. de sector/het type organisatie van de referent.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Proces

Ref.nr.

69

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Integreert het Cyber Crisis Management team met de bredere

crisisorganisatie van de gemeente? Worden crises adequaat behandeld? Wat zijn de al bekende pijnpunten in dit proces?

Antwoord:

Ja, het Cyber Crisis Management team integreert met de brede crisisorganisatie van de gemeente. Er worden jaarlijks meervoudige oefeningen gehouden en resultaten worden verwerkt ter verbetering.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
70

Onderwerp:
8 Selectie

Vraag:

Heeft de gemeente een (soort van) (ITSM) ticketingsysteem in gebruik? Dient er geïntegreerd te worden met een dergelijk bestaand systeem ter aansturing van Incident Response door behandelgroepen binnen de gemeente?

Antwoord:

Ja. Zoals beschreven in paragraaf 9.3 van de Selectieleidraad is er een koppeling met het ITSM-systeem van de Gemeente Den Haag beoogd.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
71

Onderwerp:
8 Selectie

Vraag:

Hoe gaat de gemeente om met significante (internationale) evenementen, gedurende dergelijke periodes wordt namelijk vaak een toename in cyberactiviteit waargenomen? Denk bijvoorbeeld aan internationale congressen, of ontvangst van politiek prominente personen (als politieke hoofdstad van Nederland), maar ook tijdens H&ack The Hague.

Antwoord:

Gedurende dit soort evenementen is er sprake van verhoogde dijkbewaking. Van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat hij bereid is om hier vanuit zijn rol/verantwoordelijkheid invulling aan te geven.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
72

Onderwerp:
8 Selectie

Vraag:

Verwacht GDH dat de opdrachtnemer (periodiek) een dergelijk cyberdreigingslandschap opstelt? Of ligt deze verantwoordelijkheid elders binnen de organisatie?

Antwoord:

Zoals beschreven in selectie criterium 2 wordt van de Aanmelder verwacht dat hij actief research doet naar (branchespecifieke/ klantspecifieke) dreigingsbeelden en kwetsbaarheden en dat hij in staat is om dit te door te vertalen naar de MDR-dienstverlening. Hierbij valt onder meer te denken aan periodieke strategische dreigingsanalyses (communicatie op CISO-niveau). Gemeente Den Haag verwacht dan ook dat de Opdrachtnemer een dergelijke dreigingsanalyse kan aanleveren.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
73

Onderwerp:
8 Selectie

Vraag:

Heeft GDH een (bijgewerkt) cyberdreigingslandschap met daarin de (strategische) cyberrisico's afgestemd op de specifieke technologie die bij de gemeente in gebruik is? (Dit betreft een andere scope dan het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten).

Antwoord:

Ja, Gemeente Den Haag heeft een (bijgewerkt) cyberdreigingslandschap met daarin de (strategische) cyberrisico's afgestemd op de specifieke technologie die bij de gemeente in gebruik is.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.
74

Onderwerp:
8 Selectie

Vraag:

Heeft GDH functioneel uitgewerkt welke elementen intern blijven en welke elementen onder de MDR dienstverlening dienen te vallen?

Antwoord:

Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoofase. Het staat de Aanmelder vrij om tijdens de dialoogrondes (op basis van de input van de Gemeente Den Haag en eigen kennis/expertise van de Aanmelder) een passend voorstel te doen. Om deze reden is het voor Gemeente Den Haag momenteel nog niet mogelijk om een functionele specificatie van de oplossing uit te werken.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

75

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Heeft GDH beoordeelt in hoeverre ze klaar is voor het onboarden en integreren van een nieuwe MDR dienstverlening? Zo ja, kan hier over uitgeweid worden (desnoods tijdens de dialoofasen).

Antwoord:

Gemeente Den Haag realiseert zich dat het onboarden en integreren van een MDR-oplossing een complexe aangelegenheid kan zijn. Deze complexiteit is een van de redenen dat er gekozen is voor een concurrentiegerichte dialoogprocedure, waarin de afhankelijkheden, complexiteit en inpasbaarheid in de dialoofase nader geduid kan worden. Indien de Aanmelder hierin specifieke vragen heeft, kunnen deze tijdens de dialoogrondes gesteld worden.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Uitvoering

Ref.nr.

76

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Het proactief melden van nieuwe kritieke kwetsbaarheden/CVE's, wordt dat gezien als losstaande vulnerability managementservice, voor het volledige IT landschap van GDH. Of als onderdeel van MDR met focus op hot items, bijvoorbeeld zoals Log4j?

Antwoord:

Zoals beschreven in selectiecriterium 2 wordt van de Aanmelder verwacht dat hij proactief en tijdig communiceert in het geval van nieuwe kritieke

kwetsbaarheden/ CVE's. Het gaat hierbij om alle kwetsbaarheden/CVE's die (mogelijk) relevant (kunnen) zijn voor Gemeente Den Haag. We gaan er hierbij tevens vanuit dat eventuele IoC's/monitoringrules proactief worden toegevoegd aan de MDR-oplossing.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

77

Onderwerp:

8 Selectie

Vraag:

Welke detectietechnologieën zijn momenteel aanwezig? Dienen wij het te beschouwen als een green field? Of zijn er oplossingen zoals EDR en NDR waarmee wij dienen te integreren?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 22. Hierbij valt ook te denken aan EDR en NDR.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

78

Onderwerp:

7.2 Eis C

Vraag:

M.b.t. 7.2, dient de referentie betrekking te hebben op 1 organisatie of mag de bekwaamheid op basis van meerdere referenties aangetoond worden?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 28.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Proces

Ref.nr.

79

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 9.2

Vraag:

Waaruit bestaat de cloud-omgeving van de gemeente Den Haag?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 25.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. **Onderwerp:**
80 Beschrijvend document, paragraaf 7.2, blz 21 en referentieformat

Vraag:
Het referentieformat is vele malen uitgebreider dan de referentie-eis uit het beschrijvend document. Om verwarring en onnodige uitsluiting te voorkomen verzoekt inschrijver u een format per kerncompetentie beschikbaar te stellen. Graag uw akkoord.

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 28.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. **Onderwerp:**
81 Beschrijvend document, paragraaf 7.2, blz 21 en referentieformat

Vraag:
U vraagt inschrijvers een voorbeeldrapportage te overleggen bij de referenties, maar uit het format blijkt niet duidelijk waaraan deze rapportage exact dient te voldoen. Kunt u bevestigen dat u deze rapportage dan ook niet als zodanig beoordeelt, en dat door het meeleveren van de rapportage waarin securityrisico's/businessrisico's naar voren komen, wordt voldaan aan deze eis?

Antwoord:
De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoofase. Om te voldoen aan de vormvereiste dient u de (geanonimiseerde) rapportage, die u maakt voor de referent, mee te sturen. De rapportage wordt meegewogen in de beoordeling van selectie criterium 3 en beoordeelt conform de beoordelingsprocedure die in paragraaf 8.1.6 is beschreven. Het vormt dus een integraal onderdeel van uw beantwoording op selectie criterium 3.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. **Onderwerp:**
82 Beschrijvend document, paragraaf 7.2, blz 21

Vraag:

Inschrijver voorziet enige moeilijkheden met kerncompetentie 3, de Incident response dienstverlening. Opdrachtgevers zijn terughoudend met communiceren over deze vertrouwelijke en gevoelige informatie.

1. Inschrijver verzoekt u deze kerncompetentie te laten vervallen en in plaats daarvan deze dienstverlening te beschrijven in de wensvragen.

2. Indien bovenstaande vraag niet wordt toegestaan is het verzoek om in ieder geval de case anoniem te kunnen beschrijven voor de IR competentie. Staat Opdrachtgever dit toe?

Antwoord:

1. Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor de gemeente Den Haag beoogd wordt. Dit betekent concreet dat de Opdrachtgever in dit stadium nog geen specifieke eisen kan/mag stellen aan de IR dienstverlening. De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoogfase. De kerncompetentie blijft derhalve onderdeel van de uitvraag.

2. Zie het antwoord op vraag 49.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

83

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 7.2, blz 21

Vraag:

Er worden verschillende competenties gevraagd bij de referentiecasse. Inschrijver gaat er vanuit dat zij, conform voorschrift 3.5G van de gids proportionaliteit, per kerncompetentie 1 referentie mag overleggen. Graag uw bevestiging.

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 28.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

84

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 7.2

Vraag:

Referentieopdracht - Kerncompetenties:

Van de Aanmelder wordt verwacht dat zij gebruik maakt van een eigen Security Operations Center, dat 24 uur en 7 dagen per week beschikbaar is. Aanmelder toont dit aan door in het referentieformulier te verklaren dat deze mate van beschikbaarheid contractueel is vastgelegd.

Opdrachtnemer biedt diensten aan op basis van de oplossingen van gerenommeerde vendors die dit -as a service- aanbieden. Deze vendors beschikken uiteraard over een eigen Security Operations Center van waaruit ze deze diensten monitoren, is dit voor opdrachtgever ook akkoord ?

Zo ja: kunt u aangeven op welke wijze inschrijver en vendor in deze situatie dienen aan te bieden? Kan inschrijver dit zelfstandig doen of dient de betreffende vendor in dat geval te worden meegenomen in de inschrijver als derde/onderaannemer/combinant?

Antwoord:

Dit is akkoord. De Opdrachtnemer kan zelf bepalen welke partijen hij inzet, als combinant, derde of onderaannemer, om de gevraagde dienstverlening te leveren. Zoals wij het lezen, doet u een beroep op deze vendor om te voldoen aan de geschiktheidseis voor technische bekwaamheid en dient deze vendor dus als derde te worden meegenomen in de aanmelding.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

85

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 7.2

Vraag:

Referentieopdracht

Opdrachtnemer biedt diensten aan op basis van de oplossingen van gerenommeerde vendors die dit -as a service- aanbieden.

1. Is het voor Opdrachtgever akkoord dat de referentie afkomstig is van de betreffende vendor die de service biedt ?

2. Zo ja: is het in dat geval noodzakelijk om deze vendor op te nemen als derde/onderaannemer/combinant?

Antwoord:

1. Dit is akkoord indien u deze vendor ook daadwerkelijk voor de voorgelegde opdracht inzet.

2. Ja. Specifiek lijkt de betreffende vendor in dit geval te moeten worden meegenomen als derde. Graag verwijzen we naar paragraaf 4.3.3 waarin precies staat uitgelegd in welke samenwerkingsvormen u kunt aanmelden met andere partijen. Ook staat hierin aangegeven welke onderdelen van het UEA per situatie (en op welke manier) dienen te worden ingevuld.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 86
Onderwerp: Beschrijvend document, paragraaf 7.1

Vraag:

Eis A: het overleggen van een verklaring van de verzekeraar aanvullend op het polisblad is een onnodige administratieve lastenverzwaring. Het feit dat inschrijver beschikt over een polisblad / verklaring van de verzekeraar geldig voor 2022 betekent dat hij aan zijn betalingen voldoet. Inschrijver verzoekt u dan aan de verklaring van de verzekeraar te laten vervallen en alleen bij twijfel aan uw winnende leverancier een dergelijke verklaring op te vragen.

Antwoord:

De geschiktheidseis omtrent de verzekering van bedrijfsrisico's is aangepast. Het bewijs van premiebetaling is in de gerectificeerde Selectieleidraad als bewijsstuk komen te vervallen.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 87
Onderwerp: Beschrijvend document, paragraaf 1.2 en paragraaf 2.1

Vraag:

In paragraaf 2.1 staat: "Bij de implementatie wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds aanwezige (security)oplossingen binnen Gemeente Den Haag."

Dit conflicteert met paragraaf 1.2 waar staat: "De Gemeente Den Haag ziet het als een verplichting om de gemeentelijke digitale omgeving goed te beschermen en hierin een voorbeeldfunctie te vervullen binnen de gemeentelijke sector."

Een lappendeken van security-oplossingen zorgt namelijk in het algemeen voor zowel overlappingsen als gaten in de beveiliging. Hoe kijkt u hier tegenaan ?

Antwoord:

Er is hier geen sprake van een conflicterend statement. De Gemeente Den Haag kiest voor een layered security strategy, waarbij meerdere securityoplossingen met verschillende Threat Intelligence wordt toegepast. Gemeente Den Haag wenst optimaal gebruik te maken van de bestaande oplossingen en gaat er vanuit dat de MDR-dienstverlener over de juiste kennis en kunde beschikt om vast te stellen waar additionele tooling gewenst

/noodzakelijk is om (risico gebaseerde) monitoring op kwalitatief hoogwaardig niveau plaats te laten vinden.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

88

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 2.1

Vraag:

“Het bieden van aanvullende expertise en ondersteuning bij de analyse en mitigatie van hoge prio incidenten. Bij hoge prio incidenten/een grootschalige crisis is het van belang dat de dienstverlener binnen enkele uren op locatie (Spui en/of Leyweg) aanwezig is.”

Incident response is normaliter geen standaard onderdeel van MDR dienstverlening. In de praktijk wordt deze dienstverlening dan ook altijd afgerekend tegen meerprijs gebaseerd op daadwerkelijk ingezette uren. Kunt u bevestigen dat deze uren separaat mogen worden gefactureerd?

Antwoord:

In de praktijk wordt deze dienstverlening veelal als retainer afgenomen. Gezien de gekozen procedure (concurrentiegericht dialoog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. Dit betekent concreet dat de Opdrachtgever in dit stadium nog geen specifieke eisen kan stellen aan de (wijze van facturatie van de) IR dienstverlening. De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoofase.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

89

Onderwerp:

Beschrijvend document, paragraaf 2.1

Vraag:

Kan Opdrachtgever een inschatting geven hoeveel uren benodigde inzet voor kritische / hoge prio incidenten zij (gebaseerd op ervaringen uit het verleden) verwacht?

Antwoord:

Dit zal gedurende de dialoofrondes nader besproken worden.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 90
Onderwerp: netwerk en firewall competenties

Vraag:
Kan de Gemeente Den Haag aangeven of er netwerk en firewall competenties in huis zijn die Next-Generation Firewall en/of Network Detect & Respond functionaliteiten bevatten?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 22. Hierbij valt ook te denken aan NDR en Next-Generation Firewalls.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 91
Onderwerp: 2.1 Omschrijving en omvang

Vraag:
Kan de gemeente voorbeelden van de SmartCity voorzieningen geven? (Om te beoordelen of Defender IoT genoeg dekking kan geven)

• "Bij de implementatie wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds aanwezige (security)oplossingen binnen Gemeente Den Haag."

Antwoord:
We gaan er vanuit dat de vraag per abuis verwisseld is met vraag 92. Dit vanuit het gegeven dat de quotes en bijbehorende vragen (geregistreerd als vraag 91 en 92) niet met elkaar matchen. Voor het antwoord op 'voorbeelden van SmartCity voorzieningen' verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 32.

Beantwoord op: 03-03-2022
Label: Inhoud

Ref.nr. 92
Onderwerp: 9.2 Gunningscriteria

Vraag:
Geldt dit voor alle items binnen de hardware en software inventory die de gemeente gebruikt? (Dus ook netwerkapparatuur zoals Switches, Routers,

Firewalls, Virtualisatie platform, VDI platform, etc.)

- "De oplossing is in staat om de verschillende omgevingen (on premise, Cloud en (indien mogelijk) de SmartCity-voorzieningen (I(o)T) van Gemeente Den Haag te monitoren."

Antwoord:

We gaan er vanuit dat de vraag per abuis verwisseld is met vraag 91. Dit vanuit het gegeven dat de quotes en bijbehorende vragen (geregistreerd als vraag 91 en 92) niet met elkaar matchen. Voor het antwoord op deze specifieke vraag geldt: Gezien de gekozen procedure (concurrentiegerichte dialoog) biedt de selectiefase geen (tot zeer beperkte) ruimte om inhoudelijk in te gaan op de oplossing zoals deze specifiek voor Gemeente Den Haag beoogd wordt. De daadwerkelijke oplossing (en bijbehorende inpasbaarheid) komt ter sprake in de dialoofase. We gaan er vanuit dat de MDR-dienstverlener in staat is om een (risico-gebaseerd) voorstel te doen voor het aansluiten van de benodigde logbronnen om monitoring op kwalitatief hoogwaardig niveau plaats te laten vinden.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Inhoud

Ref.nr.

93

Onderwerp:

Engelsprekende en Nederlandssprekende landen

Vraag:

Omwille van de krapte in de Nederlandse arbeidsmarkt faciliteert inschrijver haar diensten vanuit Engelsprekende en Nederlandssprekende landen. Eerstelijns en service point of contact is altijd Nederlandssprekend. Is hier mogelijkheid toe?

- "De Inschrijver communiceert proactief bij nieuwe kritieke kwetsbaarheden /CVE's (communicatie op operationeel/tactisch niveau). Deze communicatie moet laagdrempelig en kortcyclisch zijn."

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 56.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Uitvoering

Ref.nr.

94

Onderwerp:

Wereldwijde lokaties

Vraag:

Omwille van de krapte in de Nederlandse arbeidsmarkt faciliteert inschrijver haar 24x7 SOC monitoring vanaf meerdere lokaties wereldwijd, data staat in Nederland en het primaire SOC is in Amsterdam. Is hier mogelijkheid toe?

Antwoord:

Zoals opgegeven in paragraaf 9.2 wordt van de Inschrijver verwacht dat hij gebruik maakt van een eigen Security Operations Center, met 24/7 beschikbaarheid, binnen de Europese Economische Ruimte. Het is hierbij toegestaan om data te verwerken/op te slaan binnen de EU of een van de andere landen binnen de EER. Indien het SOC actief data verwerkt, is gebruik van een SOC buiten de EER niet toegestaan. Als mogelijk beperkende factor geldt hiernaast dat primair de Nederlandse taal wordt gehanteerd bij levering van de MDR-dienstverlening. Hier kan in enkele gevallen in overleg van afgeweken worden. Details kunnen in de dialoogrondes verder besproken worden.

Beantwoord op: 03-03-2022

Label: Uitvoering